

Ved Hans Undset Svarstads død

Hans Undset Svarstad døde natt til første juledag i Benidorm i Spania. Han ble 59 år gammel. Han var den yngste av Sigrid Undsets barn med maleren A.C. Svarstad og den siste gjenlevende av dem. Han vokste opp på Bjerkebæk og tok farve av miljøet der. Blant annet arvet han sin morfars og sin mors historiske interesser, og allerede i skoledagene hadde han tilegnet seg imponerende kunnskaper i Norges og verdens historie. Han satte alle sine lærere fast i årstall og kongerekker. Det falt av seg selv at han etter artium i 1939 tok fatt på det historiske studium, men det ble avbrutt av det tyske overfallet på Norge, og han fulgte sin mor i landflyktighet. Hans eldre bror Anders var falt i trefningen ved Segalstad bru i april dagene.

Da hans mor døde i 1949, overtok han forvaltningen av hennes litterære interesser i inn- og utland, mens han selv levde tilbake trukket dels på Bjerkebæk, dels i utlandet. Han avskydde publisitet, sine historiske og litterære kunnskaper utdypet han stadig. Men hans interesser spente videre. På en Nobelprismiddag i

Stockholm hvor han var innbudt i egenskap av en Nobelprisvinnners sønn, konverserte han prisvinnere i atomfysikk på deres spesialfelt så de trodde han var en av deres egne. Gjennom årene opparbeidet han også et personlig forfatter-skap, men en nådeløs selvkritikk – og kanskje trykket fra hans mors berømmelse, forbød ham å offentliggjøre det. Da han i sin tid, under påtatt navn, fikk antatt et skuespill på Nationaltheatret, ombestemte han seg og nektet det oppført.

Undset Svarstad hørte på mange måter hjemme i en annen tid. Hans selvkritikk ble en hindring for hans egen utfoldelse, for de evner og kunnskaper han eide i så rikt monn. Han var, for eksempel, en glimrende tegner, men selv fant han ikke det han gjorde godt nok for offentliggjørelse.

Hans Undset Svarstad eide evnen til vennskap. Hans lojalitet var usvikelig – også når den skadet ham selv. Mange mennesker vil minnes ham for vennskap han viste dem, omsorg han hadde for dem og tjenester han ydet dem.

Knut Ramberg.

John Sand sier at Hans Undset Svarstad var sønn av Sigrid Undset, og identisk med H.B. Svarstad som skrev en meget kritisk artikkel i "Samtiden" i 1946. (om landssvik-oppgjøret)

INOKAT NR. 103084.